

MAGYARSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.60
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 14.—

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Főszerkesztő:

Dr. GYÖRFFY GYULA.

Felolvasó szerkesztő:

BENEDEK ELEK.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23. sz.

Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.

Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A belügyi vita.

Budapest, márc. 6.

A magyar közigazgatás reformja harmincnégy év óta állandóan napirenden van, hol részletekben, hol pedig a maga egészében. Nem volt még belügyminiszter, ki valamit ne foltozott volna rajta. A sok kuruzslás és a sok pepecselés eredménye pedig az, hogy ma éppen olyan rossz, ha nem rosszabb, mint az alkotmányos korszak kezdetén volt. Legfőlegbb kortesapparátusnak volt jobb addig, míg a kuriai biráskodásról szóló törvény ezt a szerepét is lehetlenné nem tette. A szabadelvű párt egyik szónokája, ki mint volt főszolgabíró, tapasztalásból beszélhet, a tegnap azt mondotta, hogy közigazgatásunk nyomoruságos voltának egyik legfőbb oka az, hogy a vármegyei tisztviselők állásukat a legtöbb esetben nem rátermettségöknek, hanem rokoni összeköttetéseknek, kortes-szolgálatoknak stb. köszönhetik. Ha ez az állítás megfelel az igazságnak, akkor nem csodálkozhatunk azokon az állapotokon, melyeknek képét maga a belügyi kormányzat festette meg legtalálébban abban

a rendeletében, amelyet az ismeretes *lorontláli ügyre* vonatkozóan a lapokban mintegy félhivatalos sugalmazással közre adatott.

De ha e tisztviselők egyéenként valószínűs közizgatási lángelmék volnának, akkor sem sokkal lenne jobb közigazgatásunk. A magyar közigazgatás szerkezete éppen a sok toldozás-foldozás miatt oly bonvolódottá és nehézkesé lett, hogy emiatt igazi feladatai iránt még csak érkeke sem fejlődhetett ki. Különösen érzéketlen szociális feladatai iránt. Ez az érzékletlensége volt aztán oka annak, hogy közöttte és a nép nagy tömege között kölcsönös együttérzés és bizalom nem fejlődhetett ki. Mentől bonyolódottabbá és nehézkesebbé lett közigazgatásunk, egytuttal annál messzebbre is tavozott a neptől, amely benne többé gondviselőjét és támogatóját nem láthatta. Ez áldatlan viszony lett okozója annak, hogy a magyar nép sok helyen nemcsak elszegényedett, erkölceiben alább sülvedt, hanem hazászeretetében meggyengülve, könnyű szívvel és tömegesen kezdte itt hagyni az országot.

A belügyi költségvetésről folyó vitatkozásban egy székely képviselő, *Ugron*

Jánosé az érdem, hogy a magyar közigazgatás e szociális feladataira ráterelte a parlament figyelmét. Ha eddig közigazgatásunkban a politikai és a bürokratikus szempontok uralkodtak, úgy ezután a szociális szempontoké a jövő. Csak szociális szempontok állandó figyelemmel való tartása mellett orvosolhatja a magyar közigazgatás nemcsak a terjedő tömegnyomor által népszerűvé lett szocializmus és kivándorlás kérdéseit, hanem magát a nemzetiségi bajokat is. Hangsúlyozván *Ugron* János a magyar közigazgatás szociális feladatait, igen helyesen és okosan tette, hogy nemcsak rámutatott, de fejtegetéseinek középpontjává is tette a *székely-kérdést*.

A székely-kérdés, mint *Ugron* János igen helyesen megjegyezte, tagadhatatlanul közgazdasági kérdés, de politikai vonatkozásaiban a magyar nemzeti politikának is elsőrangú kérdése. A nemzetiségi kérdés, melynek súlypontja az erdélyi részekre esik, csakis a székeltség anyagi és erkölcsi megerősítésének segítségével oldható meg. Ez az általános politikai szempont teszi a magyar kormányzat kötelességévé, hogy a székeltség bajainak orvoslását a székely társadalom

Homérosz — Baksay.

A Magyarság eredeti tárcája.

Betegségemnek volt vizasztalója. Elolvastam Homérosz Iliászát elejétől végig. Azt az Iliászt, amelyről annyian elragadtatva beszélnek és amelynek a szépsége mellett magam is hajlandó lettem volna lánzsát törni bármikor, de csak mások szöbeszéde, tekintélye után, éppen úgy, mint mások. Hisz annyiszor halljuk dicsérni retorikákban. Pandarosz ijjának, Akhillesz pajzsának ki ne hallotta volna a híret! Micsoda remek leírás! Eseménynyel szemléltet, nem száraz elsorolással! Azt hiszem, erről mindenki hallott avagy tud, aki csak középiskolába járt. Hanem aztán...

Aztán következik egy iszonyatos kérdőjel: Hát a görög nyelvben két esztendőt hiába fordítanak ifjaink Homéroszra? Bizony hiába. Magam is jeles diák voltam mindég a görögből, de az Iliászra — hogy tanultuk volna — kivéve a legeslegelejét, Isten látja lelkem, éppen nem emlékszem. Az Odyszeiából még csak jobban megragadt az óriás Kyklopsznak az emléke, hanem aztán... Aztán megint egy óriási kérdőjel. Ennyit tudok az iskolai Homéroszról én, a jeles diák, aki — ha éppen kellett — hát szótár nélkül is képes voltam fordítani a görög szöveget valamikor.

Teremtő szent Isten! Hát vannak ilyen elvetemült jeles diákok, akik teheték volna s még sem olvasták el eredetiben az egész Homéroszt? Kell, hogy legyenek, mert imé magam is köztük vagyok. Sőt még azt is elmondhatom jó lélekkel, hogy én a jobbajta jelesek közé tartoztam s mohón olvastam az egész világirodalomnak

minden remekét, amit csak magyarban megtaláltam. Camoens, Tasso, Shakespeare, Byron, Heine s főleg az utóbbi kettő nem kis hatást tettek fejlődő lelkemre, hogy a magyar írók elejéről ne is szóljak. Homérosznak zengő hexameterai alatt pedig — Isten bűnül ne vegye — majd elszundítottam az órán. A legjobb esetben saját utóbb elkövetett kised eposzomhoz faragtam a kádenciát, szőttem a szálát.

Hát mi lehetett ennek az oka? Az, hogy nekünk nem Homéroszt tanítottak, hanem görög grammatikát; és az, hogy míg a tanárom a lusta diákokkal vesződött, rágódott az aorisztoszokon, addig az én lelkemnek szászorta sebesebb röptével állani kellett lenyügözve, hogy magát a jelesért tárgyaltan figyelemben emészszze.

Legfeljebb egy-egy ismeretlenebb igealak kísütése, ez volt a mindennapi teendőm két hosszú éven át.

Igy van-e, jelesek? Hanem hát én Homéroszról és Baksayról akarok beszélni.

A legelső teendőm pedig itten az, hogy meghajolok Baksay, a műfordító előtt és azt mondom egyszerűen, hogy ha Arany János, a magyar eposz elismert mestere, az csinálta volna ezt a fordítást, az se tudta volna jobban és szebben. Mintha csak egy anyatejet szopott volna Buda halálának az írójával, annyira Aranynyá vált itt Baksay. Mintha csak a rég elköltözött költő király lelke ihlette volna a kunszentmiklósi esperes-papot, úgy zengi el, veri vissza kobzán a maeoni hattyú örökszép dalát. De nem mint utanzó ám, hanem egészen eredeti Arany-Baksay. Oh! ha még egy ilyet énekelni tudna... Hogyha irigye volnék, azt mondanám, hogy nem hiába tudja kívülről Buda halálát, de mert nem vagyok az, hát én is meg tudnám csókolni a jobbajtat az

Iliászért, mint az egyszeri pesti zsidóleányka megcsókolta a kezét a Gyalogösvényért.

Baksayt én már régóta ismerem, mint műfordítót. Gyermekkori táplálékai között szerepelt Lucanusnak Pharsaliája is. Zamatos, szép hexameteraire még mindig emlékszem, de — Teremtő! — micsoda különbség vagyon az akkori és mostani Baksay között!

Akkor kis költőre, idegen formára pazarolta hatás nélkül erejét; most a világ elismert legnagyobb epikusát tolmácsolja örökszépén és magyarul. Oh! mert hiába esküdzök én előttem akárki, hogy Homéroszt csak az eredeti versmértékben szabad és kell fordítani. Hiába szebb másnak állítólag Thewrekw és Kemenes hexameteres fordítása. Az én magyar vérem, az én magyar tülem csak azt veri, csak azt hallja, csak azt vallja, hogy ez az igazi, ez a Baksayé. És amíg Baksaynak Pharsaliája és amíg Thewrekw és Kemenes fordításai hatás nélkül, olvasatlanul vesznek el a műfordítások özönében; addig ez az Iliász élni, zengeni fog a művelt magyar ajkon, amíg csak magyar él, a *Toldival*, a *Buda halálával* együtt. Kár, igazán kár hogy a Képes Remekírók nagy választékába nem Baksaynak, hanem Kemenesnek Homérosza kerül.

Most veszem csak észre, hogy már is eltértem a tárgytól vagy legalább is a cím első felétől. Annyira elragadt Baksay, hogy imé miatta még Homéroszról is megfeledkezem. Vagy tán egygyé is vált a kettő? Mától fogva magyar ajkon biz az egygyé váland, bármennyire haragudjék is bárki érte. Homéroszt centul nem emlegetik nálunk Baksay nélkül, mert ő adta azt minékünk igazán. Egy jó Homérosz-fordítás pedig — ha szabad plagizálnom — felér egy eredeti irodalom felével. Mi marad akkor a magyar íróknak? Hát úgy fordítom a dolgot, hogy egy igazán

közreműködésének igénybevételével kezeibe vegye. Miután a hajdani székely középosztály jóformán az idők viszonyosságai alatt teljesen elpusztult, annak szerepét a közigazgatás tisztviselőinek kell átvenniök s ezért fontosabb a jó közigazgatás a Székelyföldön, mint az ország bármelyik részében.

A székelység bajainak egyik legfőbb okozója a kivándorlás. Nemcsak azért, mert az amugy is gyenge erdélyrészi magyarságra állandó veszteség forrása, hanem, mint *Ugron János* a beszédében igen helyesen kimutatta, azért is, mert a fajfentartó székely onnan legelőbbnyire nemzeti öntudatában megfogyatkozva, megromlott erkölcsökkel tér vissza s így lesz a székelység erkölcsi megrontója is a Romániába való kivándorlás. A székelység régi erőben való visszaállításának nemcsak a jó közigazgatás egyik eszköze, hanem a hajdan virágzó székely kisiparnak felvirágoztatása s a nép kulturális színvonalának emelése is. Ezeket a dolgokat még meg kell a parlamentben vitatni és ezért hiszszük is, hogy a többi székely képviselőket követni fogják *Ugron* példáját és az egyes tárcák keretében ki fogják fejteni a székelymentő akció további részleteit is.

Budapest, márc. 6.

Szell Kálmán miniszterelnök kitüntetés. *Szell Kálmán* miniszterelnököt ma nagy, rendkívüli kitüntetés érte. A miniszterelnököt ma reggel kihallgatáson fogadta a király és ő Felsége ekkor személyesen átnyújtotta neki a *Szent István rend nagykeresztjét* egy rendkívül meleg hangu királyi kézirat kíséretében, amely utal Szell Kálmán három éves kormányzására és eddig szerzett érdemeire. A kitüntetésről szóló kézirat a hivatalos lap holnapi szá-

szép fordítás felér az eredetivel. Legalább hatásban bizonyára. És mit kívánhat, minden igaz és nagy író?

Hogy hasson minden jó és szép lélekre és termékenyítsen meg évezredekben át nem egyes kiváltságos szellemeket, de sokakat, az egész világot. Nos hát Homérosznak eme nagy és általános hatása nálunk igazában attól a naptól datálódik, amikor *Baksay Iliásza* megjelent. Eljen tehát Homérosz-Baksay! És adjon az Isten még erőt az ő hetvenév-terhelte vállainak, hogy az *Iliász* testvérhugának, az *Odyszeiának* fordításával is megajándékozhasson bennünket. Mert amíg ezt meg nem cselekedte, csak fél-Homérosz lesz biz ő. Aztán arra is kérem, hogy siesen vele, mert arra már aligha lesz annyi ideje, hogy a *Beöthy-féle* iskolai Irodalomtörténet másfél évtizeden át zenghesse róla; *Baksay Sándor* pedig Homérosz *Odyszeiáját* fordítja zamatos alexandrinokban. Nem tudom, csak sejtem. Bár csalna sejtlemem!

Ugy-e, milyen szomorura váltott a dicsim-nusz?

Abban is hagyom immár, mert még olyanokat szólnék, amit *Baksay Sándor* nagyon zokon, avagy a lelkére venne. Pedig ő sem a dicsőretemre, sem a szánalmamra nem szorul s valószínűleg nagyot nézne, olvasván ez őszinte dicsőriadát, ha tudná, ki vagyok. Amiből az is következik, hogy éppen nem az ő emberei közül való vagyok. Senki tehát eféle követ el ne dobjon, mert bizony a fejére talál visszaesni.

Homéroszról pedig és az *Iliászról*, meg a fordításról majd szólok legközelebb, ha újra meg újra átolvastam.

Addig is ajánlom, szerezzé meg mindenki az Akadémia kiadását, hogy együtt élvezhessük a szépségeit s ne csak harangozni halljunk róla, mint én, meg mások is hajdanában.

Igazmondó.

mában jelenik meg. A hír gyorsan elterjedt a képviselőházban és *Szell* miniszterelnököt minden oldalról melegen és lelkesen üdvözölték.

Hegedüs Sándor penziója. Örömmel és meglepéssel vesszük tudomásul a hírt, hogy *Hegedüs Sándor* volt kereskedelmi miniszter a maga személyére nem veszi igénybe a három évi miniszterség után öt törvényesen megillető 8000 korona nyugdíjat. *Hegedüs Sándor* becsületes munkássága és szerencséje révén dugszdag emberré lett s tisztelőinek nagyon fájt az a gyanúsítás, melylyel öt nemrég nyíltan illették a képviselőházban, hogy csak a nyugdíjért tartja a miniszteri tárcát, mihelyt a három év letelik, azonnal lemond. Ugyis történt. *Hegedüs* azonnal lemondott, ám a nyugdíját — elajándékozta. Ertesülésünk szerint a 8000 korona nyugdíj tulnyomó részét évről-évre a *Hirlapirók* nyugdíjintézetének adja, a többit más jótékony intézetek közt osztja meg. Így csakugyan a «tökéletes önzetlenség szép emléke» marad utána, amint ezt tegnap a vezércikkünkben kifejeztük. A képviselőházban, mikor *Hegedüs* e szép elhatározásának híre ment, nagy volt a szenzáció. Amit elhiszünk. Vajha még több efajta szenzációja lenne a képviselőháznak. Vajha mindazok a volt miniszter urak, kik nem szorultak a nyugdíjra, követnék *Hegedüs* példáját. Nem tulságos nagy összepról van szó, de ez is igen jól esnék ennek a koldus országnak.

Tűzoltási mizériák. Ma délután 5 órakor a képviselőház olvasószobájában összegyűlnek a hazai tűzrendészet, tűzoltóság és a biztosítás ügye iránt érdeklődő képviselők, hogy megállapodjanak a belügyi tárcsa költségvetésének tárgyalása alkalmával benyújtandó határozati javaslat szövegében. Ezek mind nyitott kérdések. Tűzrendészetünk van papíron, de ez csak kihágási alapnak jó, hogy legyen miért megbírságotolni a szánandó «adó alanyt». Tűzoltóságunk szervezete hiányos s éppen a kisebb községek, amelyek tűzészkek s hol napirenden vannak a tűzveszedelmek, — képtelenek rendes tűzoltóságot tartatani, kellő tűzoltószerszámot beszerezni. Mint-hogy a szegénységben nem tud az állam segíteni, vegye kezébe a tűzoltóság kérdését és siessenek segítségére a biztosító-társaságok. Ausztriában tavaly — a többi államokban még előbb — adót vetettek ki a biztosító-intézetekre tűzoltósági kiadások fedezésére. Az intézetek szótlanul elfogadták, mert tudják, hogy nekik első rangú érdekük, hogy minél jobb tűzoltóság örököljék a polgárok vagyona fölött. Nem így nálunk. A mi biztosítóink még a főváros elvi határozatát is megfélebeztek, mely e kérdéssel szótolt s ők voltak az erősebbek a főváros hatóságánál, mert a Budapest tűzrendészetét szabályozó megfelelő határozat még ma is szunnyad valami miniszteri asztalokban. Ne habozzanak hát az ügy iránt érdeklődő képviselők, vegyék bele határozati javaslatukba a biztosító-intézetek megfelelő megadóztatását s a városi biztosító intézetek létesítését sürgezzék. Ez, míg egyrészt pénzt teremt a tűzoltóság rendezésére az adózók megterhelése nélkül, másrészt a nagyobbrészt külföldi biztosítóknak egészséges konkurenciát csinálunk, ami szintén a közönségnek hasznos. Es ebben a 34 milliós parlamentet építő boldog országban ráfér egyszer már a népre is, hogy az ő érdekeit előbbre helyezzük néhány részvényes és egy sereg ingyenélő zsebtárgyalóknál. Mely zsebek tudvalevőleg — gyomortárgyalásban szenvednek.

A gyomai mandátum. Ma kezdődött meg *Gyoman* az új képviselőválasztás, mely töltöttébb izgalmasnak íérkezik. *Várkonyi István* szocialista jelölt tegnap *Füzes-Gyarmaton* beszédet akart mondani, de a választók bekergették a község házára, honnan csak csendőri fedezet alatt távozhatott.

A választás eredményéről déli 2 óráig a következő távirati tudósítást kaptuk:

Gyoma, március 6. A képviselőválasztás rendben kezdődött. Három jelöltre szavaznak: *Hentaller* Lajos függetlenségire, *Várkonyi István* szocialistára és *Darvas* szociáldemokratára. Hatvan csendőri és két század katonaság tartja tenn a rendet, a hangulat csendes. *Várkonyi* legerősebb lészke *Endrőd* 218 és *Szeghalom* 120 szavazattal.

12 órakor leszavazott:

Várkonyira 3 község 363

Hentallerre 2 » 267

Hátra van öt község és az elmaradtak. *Hentaller* győzelme csekély többséggel valószínű.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as *Kossuth*-párt tegnap *Kossuth* Ferenc elnökle alatt ülést tartott, melyen kimondta, hogy a földmivélsügyi tárcsa költségvetését nem fogadja el. *Lengyel* Zoltán indítványára elhatározták ezután, hogy az ország valamennyi vármegyéjében megalakítják a helyi párt-szervezetet.

A diósaíi kérvény. A képviselőház ötödik bíráló bizottsága tovább folytatta a *Gabányi* Miklós mandátuma ellen beadott panasz tárgyalását. Ez alkalommal a védők tanúira került a sor, akik a terrorizmus vádját tagadták. A jegyzőkönyvnek felolvasása után az elnök a tanácskozás folytatását ma délutánra halasztotta.

A szolnoki választás. *Kreutzer* Balázs és *Kiss* Ernő dr. állottak szemközt egymással a szolnoki képviselőválasztáson, mely tegnap délelőtti 9 órakor kezdődött meg. A választás rendkívül heves és izgalmas volt, mert egy *Sághy* János nevű *Kreutzer*-párti választóra ráöltöttek és megsebesítették. Este nyolc óráig *Kissre* 1765 szavazatot adtak le, míg *Kreutzerre* addig csak 985 választó szavazott le. Ejjel 11 órakor *Kissnek* 320 szavazattöbbsége volt.

Ma reggel a választás eredményéről a következő táviratot kaptuk:

Szolnok március 6. (reggel 5 óra 15 perckor.) A záróra leteltével az elnök kihirdette az eredményt, amely szerint *Kiss* Ernő dr. szabadelvűpárti jelölt *Kreutzer* Balázs függetlenségi párti jelölt 1593 szavazata ellenében képviselővé választott. A záróra kitűzésekor *Kiss* csak 3 szavazattal volt többségben, de a záróra leteltéig 86-ra emelkedett a többsége, míg az ellenpárt már akkor teljesen kimerítette szavazatait.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, márc. 6.

A képviselőház ülése.

Horánszky Nándor ma megjelent a képviselőházban és élénk érdeklődés közepette elfoglalta *Hegedüs* örökét. A mai vita szürke egyhanguságban forgott a belügyi költségvetés körül s a meghosszabbított ülésekre való tekintettel a képviselők töltöttébb csekély számban jelentek meg a teremben.

Az ülést *Apponyi* Albert gróf nyitotta meg és napirend előtt *Pejacsevich* Tivadar gróf tette le az összfelfelhetlenségi bizottsági tagsági esküt.

Witczek Frigyes gróf szerint a többség a beadott határozati javaslatokat leszavazta, bár azok a liberalizmus egyenes következményei. Ilyen leszavazott dolog a szavazati jog kiterjesztése. A belügyi költségvetésnél több tételt túlzottan magasnak talál, ilyen az anyakönyvi intézmény tétele, melyet azért tart magasnak, mert behozatalára semmi szükség nem volt s az országnak haszna nincs belőle. Nem akarja ezzel azt elérni, hogy az anyakönyvvezetők amugy is csekély fizetését kibebbitse, mert a mai helyzetben csupán az egyháztörvény eltildésével lehet segíteni. Az anyakönyvvezetésnél más anomáliák is fordulnak elő. A törvény e tekintetben nagyon is kevésbé átlátszó és így nem megy át teljesen sem az anyakönyvvezetők, sem a nép tudatába. Igaz ugyan, hogy a községek azt kívánják, hogy szaporítsák az anyakönyvi hivatalokat, de ezt csak kényelmi szempontból teszik. Megoldásra vár még a gyülekezési jog, a csavargók és oláh cigányok garázdálkodásának ügye, valamint a tisztviselők szolgálati pragmatikája. Végül a közigazgatási reformot sürgeti és a költségvetést nem fogadja el.

Domahidy Elemér félreértett szavait igazítja helyre *Bizony* Akossal szemben.

Haydn Imre szerint az ellenzék készíti leginkább a törvényhozást arra, hogy a közigazgatást minél előbb reformálja. Ne a hivatalnoki kart tegyék felelőssé a bajokért, hanem javítsuk meg mindenkélt a szervezeteit. A községi közigazgatás hibás alapon nyugszik. A községekben a közigazgatásért a bíró és körjegyző felelős. A bíró ellenőrizni tartozik a jegyzőt. De nem is tudja rendszerint az ujonnan választott bíró, mi az, amit ellenőrizni kell. Ezen a helyzeten segíteni kell és segíteni lehet azzal, hogy a községek élére szakértő előjárókat kell állítani. A megyei közigazgatásról szólva, az autonómiát fenntartandónak, kiterjesztendónak és decentralizálndónak tartja. A járási közigazgatás is reformra szorul. A legfelsőbb közigazgatás, a belügyminiszterium is reformálandó olyan irányban, hogy megnyissuk a belügyminiszteriumot az alsó közigazgatási hatóság számára. Az állami közigazgatás feltétlen hivo és ennélfogva a költségvetést örömmel fogadja el.

Visontai Soma *Ugron* János beszédére telel. A kivándorlók nálunk kéttelők; vannak, akik testben vándorolnak túl a haza határán és vannak olyanok, akik lételeben vándorolnak ki. Azok a szegénység

miatt mennek ki, ezek pedig azért, mert az állam nem biztosítja nekik az őket megillető jogokat. Ezek a szociáldemokraták. Adjuk meg ezeknek a jogegyenlőség biztosította jogokat és a testileg kivándorlóknak a megélhetést. Statisztikát mutat fel, amely szerint a múlt választáson 250.000 szavazó hozta össze csupán a magyar parlamentet. S a kormány mégis az ország közvéleményére hivatkozik, pedig a nemzet lakosságának nagyon csekély hányada nyilatkozott mellette. A választói jog kiterjesztését a gyűlekezeti és egyesületi jog rendezését kívánja, mert eddig egyedül a sajtószabadság biztosítja a magyar alkotmányt. Elismeri, hogy annyi törvénytelenység nincs, mint régebben volt, de ezt remédiumnak venni nem szabad, mert még ma is sok a törvénytelen. Így a gyűlekezési törvény mindenkinek megengedi előleges engedély nélkül a gyűlekezést, mégis a Perczel-féle miniszteri rendelet a 48-as törvényt hatályon kívül helyezte és a miniszterelnök határozott ígérete dacára sem törölte el a rendelet. Megtörtént, hogy egy szolgabíró a miniszterelnök rendeletét, mely szerint a szocialista-gyűlés tartását megengedi, teljesen negligálta, hivatkozva Perczel volt belügyminiszter rendeletére, melyet Széll Kálmán még eddig el nem törölt. A gyűlekezési jogot Magyarországon nem respektálják, ezer példa igazolja, hogy nálunk jogegyenlőség nincs.

Visontai kérésére az elnök ekkor szünetet rendelt el, melynek elmúltával Visontai tovább folytatta beszédét és miután hosszasan bírálta a kormány belügyi politikáját, a költségvetést nem fogadta el.

Molnar János rossz napot választott a felszólalásra, mert minden témát leartattak előle. A választások tisztaságával foglalkozik, ami nézete szerint nem volt tiszta, mert mindenütt történt erőszakoskodások. Es a Kuria sem riasztja vissza a jelötteket az etetés, itatás és vesztegetéstől. Sőt a köztisztviselők koreskedése még csak növekedett az új rendszer alatt. A galgóczi választásból vett példákkal igazolja, hogy a köztisztviselők tényleg erőszakoskodnak. Lehet, hogy a kormány nem támogatja ezt a hibás eljárást, de nem is tartakozik ellene megfelelőleg erővel. Hivatkozik a néppárt csikmegyei akciójára, hol Györffy Gyula dr. is látta, (?) hogy milyen erőszakoskodásokat folytattak a kormány közegei a néppárt ellen. Mivel az ilyen erőszakoskodásokat a főispánok követik el, azért a főispáni rendszer eltörlését követeli. Örövend, hogy a belügyminiszter eltiltotta a szolgabíráknak, hogy a szegény népet tulszigorúan bírságozzák. Csak annyit óhajt, hogy azután tartás is be ez a rendeletet. Kéri a gyűlekezési jog szabályozását is. Attér a mai választási rendszerre és az általános titkos szavazati jog behozatalát követeli. Erélyes intézkedést vár az erkölcsiséget sértő képek, könyvek és szindarabok ellenében. Kéri Széllt, hogy a kirakatokban levő francia óvszerek helyett magyar óvszereket adjon és pedig úgy, hogy drákói szigorral lépjen föl az ilyesmire ellen. A költségvetést nem fogadja el.

Vázsonyi Vilmos a fővárosi reform kérdésével akar foglalkozni. A kormány megdörgölte a fővárost, hogy ügyeit érdekes csoportok intézik, ami a városnak sokszor károkat okoz. Morzsányi kijelentette, hogy Budapesten nincsenek érdekes csoportok, hanem egyesesen az állami intézkedések okozta nagy terhek teszik tönkre a főváros pénzügyi egyensúlyát. Ha a kormány komolyan akar segíteni, akkor reformálnia kell az 1872-iki fővárosi törvényt, amely mindent megenged, amit a klikkek óhajtanak. Kijelentéssel emel a budapesti választói rendszer ellen is, mely teljesen elhibázott és a reális cenzusnak nem felel meg, sőt ellentétet teremt a törvényhatósági és képviselőválasztások között. Kívánja virilistarendszer eltörlését.

Molec Dani: Miért nem szól a többi városról is?

Vázsonyi Vilmos a vidéki városokat nem ismeri. Kárhoztatja a telekspekulációt, amely megrontotta a hitelt. A kormány, illetve a belügyminiszter leirata még semmit sem lendít a főváros bajain, sőt komoly javítási szándékot sem árul el s ezért a belügyi költségvetést nem fogadja el.

Apponyi Albert gróf elnök indítványozza, hogy holnap a belügyi, esetleg a földművelésügyi költségvetést tárgyalják, szombaton pedig a költségvetés helyett a csorbai birtok megvásárlására, az 1901. évi zárszámadásokra és az 1899. évi horvát leszámlásra vonatkozó törvényjavaslatokkal foglalkozzon a képviselőház.

A Ház az elnöki indítványt egyhangulag elfogadta és ezzel a mai ülés véget ért.

Az új kereskedelmi miniszter.

(A Magyarország tudósítójától.)

Budapest, március 6.

Horánszky Nándor, az újonnan kinevezett kereskedelmi miniszter ma délelőtt letette ő Felsége kezébe a hivatalos esküt. Az ünnepélyes szertartásnál Széll Kálmán miniszterelnök és Andrássy Aladár gróf magyar királyi főkamaramester voltak jelen; az eskümentát Romy Béla miniszteri tanácsos olvasta fel.

Az újonnan kinevezett kereskedelmi minisztert ezután ő Felsége az általános kihallgatások során fogadta.

Ugyancsak az általános kihallgatások során fogadta a király Plósz Sándor igazságügyminisztert és Hegedűs Sándor volt kereskedelemügyi minisztert is, akik a legelsőbb kiuntetést köszönték meg.

Hegedűs Sándor lemondása alkalmából táviratot intézett választóhoz, melyben arra kéri őket, hogy eddigi bizalmukat tartsák lent részére a jövőben is.

Ugyancsak lemondása alkalmából hivatalosan közölték Hegedűs Sándor három éves működésének összefoglaló leírását. Hegedűs minisztersége alatt kezdődött a két al oldi transzverzális körút és az eskütéri hid építése. A tengeri forgalomban a Lloyd hajóiratai szaporodtak és az Adria-társaság részére új üzletszabályzat készült. Többrendbeli intézkedés történt a tolyamhajózás érdekében is. A vasúti szolgálatban 945 km. kezdte meg a forgalmát. Teljesen készen áll, sőt az osztrák kormányval teljesen le is van már tárgyalva az új autonomi vámtarifa. Végül az ipartejesítés adatait sorolja föl az emlékirat és reámutat a párisi kiállítás gyors és kedvező lebonyolítására.

Ma déli 12 órakor bucsuzott el Hegedűs Sándor a kereskedelemügyi miniszterium tisztviselőitől, kiket Nagy Ferenc dr. államtitkár vezetett eléje. A tisztviselők nevében Nagy Ferenc dr. mondott bucsubeszédet, melyre Hegedűs Sándor hosszabb beszédben válaszolt. Hegedűs beszéde után valamennyi tisztviselővel kezet szorított és hosszabban beszélgetett velük. Még a bucsuzás alatt a következő sürgöny érkezett Goluchowski gróf külügyminisztertől Hegedűs Sándorhoz:

Amidőn Nagyméltóságodnak visszalépése alkalmából leghálásabb köszönetemet fejezem ki a hivatalos működése alatt velem szemben mindig tanúsított előzékenységeért, összekötöm ezzel legmelegebb szerencsekívánataimat a legujabb kitüntetéshez.

Goluchowski.

A tagosítás.

— Székely küldöttség az igazságügyminiszternél. —

Budapest, március 6.

Ma délelőtt a képviselőházban Csik-Szent-Király, Csik-Szent-György és Csik-Szent-Imre községek 10 tagu küldöttsége tiszteltet az igazságügyi miniszternél Eröss Vilmos dr. csikszerepai ügyvéddel, akiket Györffy Gyula dr. országgyűlési képviselő vezetett a miniszter elé. A küldöttség a nevezett községek arányosítási és tagosítási ügyében fordult a miniszterhez, tőle kérve, remélve a hallatlan sérelmek orvoslását.

A küldöttség szónokája, Györffy Gyula dr. a következő beszédet intézte az igazságügyminiszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Uram! A csik-szent-mártoni választókerület két községéből és a csik-szerepai központi kerület két községéből jeleztünk meg Nagyméltóságod színe előtt, hogy előadjuk a birtokrendezésnél előfordult súlyos sérelmeket. Nevezetesen Csik-Dánfalva és Csik-Toplica községeiben a törvényszék a tagosítást egyetlen egy kérelmező kérésére elrendelte, holott az az egy kérelmező mindössze husz, legfeljebb 25 holdat képvisel 32.000 holdnyi területtel szemben és rájuk nézve Csik vármegyében, a székelyföldön, ahol egyes községben a birtokmaximum egy nagybirtokos kezében 50-60 hold körül van, ha egy negyed rész kérelmére a tagosítást elrendelik, a legnagyobb viszásságokra vezet. E negyedrészt kiszámításánál ugyanis tekintettel kell lenni az árvek és gondnokoltak vagyonára, a községi mint erkölcsi testületnek s a közbirtokosságnak mint egységes testületnek vagy-

nára. Ilyen képtelenséget sohasem intendált, hogy egy 20 holdas birtokos az egész község és lakosság közromlására kérhesse a tagosítást. A törvényszék a törvény alapján köteles volt azt elrendelni, mert ezen a területen azzal a 20 holddal a kívánt negyed-rész kikerült. S itt nagyméltóságod kegyes figyelmét kell hívnom arra a visszas körülményre, hogy a törvény által beszámíttatni rendelt e községi terület egyenesen, de egy másik intézkedés folytán is arányosítás tárgyát képezi, vagyis oly terület számíttatik be a tagosítás elrendelésénél és ő ellenük, amely tulajdonképpen szintén az ő tulajdona és éppen arányosítás tárgyát képezvén a jövőben is már arányosítandó terület. A községi birtokok tulajdonjoga még meg sincs oldva és mégis minden vagyonuk, ingatlan területük ő ellenük beszámítás tárgyát képezi a tagosítás elrendelésénél. Es itt a királyi bíróságok a törvényt még egy más irányban is súlyosan megsértették, mert a birtokrendezési törvény előírja, hogy az arányosítás és tagosítás együtt foganatosítandó először a műszaki felvételek okából, hogy az a nagyköltség, amely mindkét birtokrendezési eljárásnál a legsúlyosabb teher, egyesíttessék; viszont a birtok és tulajdonjogrendezés okából is egy eljárás útján volna megoldandó, mert két eljárás által, míg a tagosítás befejeztetik arányosítás nélkül, a költségek felemésztenek mindent. Mindezen képtelenségek és anomáliák azzal tetőztek be, hogy e terület nem is tűri meg az egységesítést, mert olyan különbözők a megművelések módjai és ágai és olyan ellentétek vannak egyetlen község területén is, amelyek a kiegyenlítést lehetetlenné teszik. A lakosság mindezeknél fogva abban a meggyőződésben van, hogy mire a tagosítás befejeztetik, még a költségeket sem bírja megfizetni, mert akkor már a tagosítást újra lehet kezdeni, hisz időközben új osztyalok képződnek.

Kétségtelen tehát rájuk nézve, hogy a súlyos anyagi áldozatokkal járó tagosítási eljárás őket egyenesen megöli, mert az a produktív haszon és előny, amiért a birtokrendezést a törvény követeli, náluk egyáltalán elő nem áll, mert hisz ők intenzív gazdálkodást, amely befektetést igényel, sohasem folytathatnak, még pedig azért nem löképpen, mert szűkös viszonyok között még a terheket sem képesek viselni.

Ilyen körülmények között nem is csodálni való, ha Csik-Szent-György és Menaság községben, de másutt is igen sokan szívesen készek birtokukat átadni a közterhek fejében, csak engedjék őket távozni: nem bánják, vegyék el tőlük teljes tulajdonjoggal, ne legyen semmi földjük, csak ne kívánjanak tőlük tagosítási díjat.

Mindezeknél fogva megjelentünk excellenciád előtt, hogy rámutassunk e tarthatatlan állapotokra, jóllehet tudjuk, tudja e küldöttség minden egyes tagja és a nép is, hogy nagyméltóságod bölcsesége jól ismeri a székely föld bajait s hogy excellenciád éppen a székely földre való tekintettel új törvényt akar alkotni. Tekintettel arra, hogy a felsorolt községekre nézve a tagosítás már el van rendezve s tőlük már követelik az elviselhetetlenül nagy költségeket, azzal az alázatos kérelemmel járul a küldöttség nagyméltóságod elé, hogy nosza bizik az új törvény azon keresztülvitelében, mert ismeri excellenciád nagy erélyét, kegyeskedjék addig is módot találni arra, hogy a bírói eljárások a jövőben tüggesztessenek fel addig, míg az új törvény hatályba lép. Ha pedig ez nem volna lehetséges, arra kérjük nagyméltóságodat, hogy tekintettel a súlyos viszonyokra és az előfordult viszásságokra, kegyeskedjék intézkedni, hogy az államkormány kimélje meg őket a nagy költségek viselésétől vagy az igazságügyminiszteri rendelet alapján, minthogy annak minden pontja rájuk nézve feltétlenül áll, méltóztassék nekik a költségeket előlegezni.

Végül Szent-Imre község az iránt esedesik, — ügyvédjük is jelen van, — hogy excellenciád az esetleg kívánt felvilágosításokat átvehesse, hogy tekintettel a rájuk nézve felmerült visszas állapotokra, törvényteleniségekre és visszaélésekre — mint ő mondják — méltóztassék nagyméltóságod a bírókudés iránt beadott kérésüket kegyes figyelmére méltatni. A község felháborodott lakosságát, amelynek körében már oly sokat ért el egy izben az elégtelenség, hogy csendőörök léptek közbe, csak bíróság delegálása nyugtatná meg. Akkor helyreállana a béke, a nyugalom és visszanyernék a jogérzetbe vetett hitüket. Tisztelettel ányujtom a felsorolt községek egyikének memorandumát és ajánlom a küldöttség alázatos kérését nagyméltóságod kegyes jóindulatába.

Erre Plósz Sándor igazságügyminiszter így felelt: Igen t. uraim! Egy kérelmük teljesítését, ha t. i. a törvényes kellek tényleg mind megvannak, már ez alkalommal is kilátásba helyezhetem, jóllehet azt

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabban a legfinomabb kivitelig legutányosabban kaphatók
Ehrentrau és Fuchs Testvéreknél.
E lepra hivatkozók tíz százalék engedélyben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-ut közelében.)

Nagy képes árjegyzék ingyen

önök csak másodsorban terjesztik elő, nevezetesen az előleget. A többi kérésre nézve tájékozni fogom magam és ígérem, hogy a lehetőség s a törvény korlátai között teljesedni fog óhajításuk. Természetes, hogy a bírói eljárásba nem avatkozhatom, tehát a felfüggesztést nem helyezhetem kilátásba. Ismétlem, tájékozni fogom magamat s ez irányban is meg fogom vizsgálni kérelmeket, jóllehet — mondom — e részben semmit sem tehetek; azonban alaposan meg fogom bíráltni, vajjon az eljárás megfelelt-e a szabályoknak és a törvénynek s ha a bíró csakugyan hibázott, miféle módja az orvoslásnak áll hatalmamban. A kérdéseket különösen megfontolás tárgyává teszem az alkotandó törvény szempontjából, amelylyel hosszabb idő óta foglalkozom s érzésben is megígérem, hogy a jogos igények megfelelő gondozásban fognak részesülni.

A küldöttség tisztelgése ezzel véget ért. Az igazságügyminiszter aztán behatóan tudakozódott Csik-Szent-Imre község ügyvédjétől a sérelmek felől s bemutatatta magának a küldöttség tagjait.

Világ folyása.

Budapest, márc. 6.

Szerbiában, mint tegnapi lapunkban rövid távirat jelentette, majdnem komolyabb államellenes merénylet történt. Alavantics Rade, Karagyorgyevics trónkövetelő híve és rokona elég kalandos módon kísértette meg a csendőrséget a maga érdekeinek meghódítani. Komolyabb kimenetelre lehetett volna a dolognak, ha agyon nem lövik, de el nem érhetett volna céljából semmit. Mert az már Szerbiában sem igen hihető, hogy az egész ország felüljön egy tábornoki egyenruhának. Hittelt lehet adni annak a szerbiai tudósítónak, ki Alavanticsot beszámíthatatlan s elmebeteg tanatikusnak mondja. Csakis ilyen emberről tehető fel, hogy vadul s minden további számítás nélkül belerohanjon egy kétes értékű merényletbe.

Belgrádban sem okozott a merénylet híre pánikot, vagy félelmet, inkább meglepetést keltett a merénylet, amelylyel a merényletet végrehajtani akarták. Mert Szerbiában tényleg sok minden megtörténhetik, de ilyen merénylet még ott is kissé kalandos vállalkozás, melynek eredménye más aligha lehet, mint az a sors, amely Alavanticsot érte.

Loubet elnök Uruszov herceg, párisi orosz nagykövet után levelet kapott a cártól, melyben a cár újból meghívta az elnököt oroszországi látogatásra. Uruszov herceg a Delcassé külügyminiszternél tartandó diplomáciai fogadáson fogja a miniszterrel egyetértőleg megállapítani azt a napot, amelyen a cár levelet Loubet elnök hivatalosan átveszi. Azt hiszik, hogy az elnök május 16-án Kronstadtba érkezik.

TÁVIRATOK.

Henrik herceg útja.

Niagara-zuható, márc. 5. Mikor Henrik herceg ideérkezett, a polgármester beszéd kíséretében ányújtotta neki a városi tanácsnak egy határozatát, amely azt a reményt fejezte ki, hogy a herceg látogatása záloga lesz a német-amerikai barátságának.

Rochester, márc. 5. Henrik porosz herceg ma este kevéssel 8 óra után ideérkezett és 20 percnél tovább után utazott Sirakuseba. Rodenberg polgármester és a kereskedelmi kamara elnöke beszéddel üdvözölte a herceget.

Sirakuse, márc. 5. Henrik herceg ma este ideérkezett. A vonat City Hall Square-ben állott meg. A polgármester üdvözölte a herceget, aki megköszönte a fogadást. Sirakuseból éjtél tájban utazott tovább a herceg.

Macedonok mozgalma.

Konstantinápoly, márc. 6. Hír szerint több bolgár banda Szaráfov Boris felbujtására Macedoniába ment. Szaráfov nagy tevékenységet fejt ki, hogy ott zavargást támaszson.

Burok harca.

London, márc. 6. A Standard jelentése szerint Steyn és De Wett átkeltek a natáli vasúti vonalon és az utrechti kerületben tanácskoztak Botha La-jossal.

Washington, márc. 6. Hay külügyminiszter ma délelőtt Wolmarans és Wessels bur megbízottakat fogadta mint magánembereket. Nyíltan beszélt velük és megígérte nekik, hogy minden tőle telhető el fog követni a burok delatruikai helyzetének javítása érdekében, de megmagyarázta nekik, hogy ilyen ügyekben az elnök az illetékes fórum. Később a bur megbízottak a Fehér Házba mentek, ahol Rooseveltnél szintén mint magánembereket fogadta őket könyvtárban. A burok negyedóra hosszat időztek az elnök-

nél, aki figyelmesen meghallgatta őket, de kijelentette nekik, hogy az Egyesült-Államok nem avatkozhatnak bele a háborúba és nem is akarnak beavatkozni.

Uj törökök mozgalma.

Konstantinápoly, márc. 6. Egy irádé elrendeli, hogy a Franciaországban tanuló török diákok térjenek vissza hazájukba. A török-montenegrói határon, Goszinyében történt zavargások alkalmával Ibrahim bég kormányzót megölték.

Filippopolis, márc. 6. Konstantinápolyi jelentések szerint több tisztet, köztük Sakir basát, néhai Dsevad basa volt nagyvezér testvérét, Nazim basát, az elhunyt nagyvezér vejét és Ali basát letartóztatták és kihallgatták. A letartóztatások állítólag a kémiroda főnökének feljelentésére történtek.

VIDÉK.

Fegyelmi vizsgálat fegyelmi biztos ellen. Három évvel ezelőtt megbizta a helyügyminiszter Nagy Mórát dr. Kolozsvár helyettes polgármesterét, hogy Deák Pál kapitány és Szabó alkaptány ellen a fegyelmet megelőző vizsgálatot teljesítse. Nagy dr. három év alatt nem tett jelentést. Most februárban a kolozsvári sajtó szellőztette az ügyet, annak hangoztatásával, hogy a vizsgálatot Szvacsina polgármester akadályozta meg. A főispán emiatt felelősségre vonta Nagy polgármestert s felszólította, hogy vádjait Szvacsina polgármester ellen írásban adja be. Ezt Nagy, az önmagát igazoló iratokkal együtt be is nyújtotta s az ügy a közigazgatási bizottság elé került, mely a vizsgálatot az összes vádbeli ügyekre kiterjesztve, Nagy drt felfüggesztette állásától s a fegyelmi vizsgálatot Gidófalvi István dr. királyi közjegyzőt és Tucsák Sándor ügyvédet bízta meg.

A balassa-gyarmati általános ipartestületnek most jelent meg az 1901. évi jelentése. A jelentés foglalkozik általában a magyar ipar pangásával s azokkal a módoszatokkal, melyekkel az ipart ismét fel lehetne lendíteni, valamint az újabb megindult iparpártoló mozgalommal. Az ipartestületek önkormányzati jogának kérdését is felőleli, végül pedig az ipartestület helyeivel foglalkozik. A testületben volt segéd 295, tanuló 216. Felszabadult 1901-ben 70 tanuló, szerződött 109. Az ipartestület bevételé 17.365-49 korona, kiadása 16.727-92 korona volt.

A szászrégeni Székely Társaság — írja levelezőnk — a székely körvasút ügyével foglalkozott utóbbi ülésében. Részt vett az érkezőletlen a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara és a marosvásárhelyi Székely Társaság is. Papp Sándor dr. előadása, Szakáts Péter, Tauszik B. Hugó, Deák Lajos, Kemény Akos báró, Sebess Dénes dr. és László Gyula hozzászólása után az érkezőletlen elhatározta, hogy Marostorda vármegye érdekeinek bevonásával még e hónap folyamán deputációt küldenek a miniszterelnökhöz, a kereskedelemügyi és pénzügyminiszterekhez. Kérni fogják, hogy a székely körvasút kiépítését, tekintettel a mostoha gazdasági viszonyokra, sürgősen kezdjék meg és pedig Szászrégenről folytatásig kezdjék a munkát. A küldöttség vezetésére Kemény Kálmán báró v. b. t. t. főrendiházi alelnököt kérik föl. A szászrégeni Székely Társaságban e gyűlésen 15 új tagot vettek föl.

Marostorda vármegye alispánjának bucsuja. Szombaton este bucsúztatták Szászrégenben Farkas Albert újon választott alispánt, ki előzőleg Szászrégen vidékének volt huzamos ideig főszolgabírója. A vármegye intelligenciája — írja levelezőnk — gyűlt ez alkalomra össze, magyarok, szászok és oláhok ünnepelték a Szászrégenből kibúcsúzót alispánt. Ritka eset, hogy nemzetiségi vidéken magyar köztisztviselő nagy népszerűsége legyen szert. A Farkas Albert mellett megnyilatkozó közszereget amellel tett tanúságot, hogy Marostorda vármegye kitűnően választotta meg alispánját.

Uj vasútvonal Erdélyben. A Kolozsvártól néhány kilométerre levő M.-Nádas állomásról új vasútvonal fog elágazni M.-Sárd határára Zsibóig. E vasút vonalának helyét most jelölik ki és az építéshez még ez évben hozzákezdének. E vasúttal több, mint félnap utat takarít meg a Szilágyság népe, ha Kolozsvárra, vagy Pestre akar jutni.

FŐVÁROS.

— A királyi kiváltság-levelek. Toldy László főlevéltáros előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a levéltárban őrzött királyi kiváltság-leveleket nyomasson ki a város. A tanács az előterjesztést elfogadta.

— Különs titkos pályázat. A Kossuth-mauzóleum titkos pályázatánál megismétlődött az a struccszerű titkolózás, melyet az Erzsébet-szobor pályázatánál az egész sajtó megrótt. A zsüri élén Matuska Alajos alpolgármester urral, ki műtész és közigazgatási

szaktekinély, a titkolózás homokjába dugott fejjel hallgat. A nagy titkolózásnak, a jelíges levelek komédiájának aztán az a vége, hogy mindenki ismeri máris a rémségesen mély titku pályázat összes résztvevőit, mielőtt a zsüri ítékezésre összeült volna. Ime, a titokban pályázók teljes névsora a pályaművek számának sorrendjében közölve: 1. Bálint Zoltán, Jámbor La'os építész és Kallós Ede szobrász. 2. Schikedanz és Herzog építész és Beck Fülöp szobrász. 3. Fölk Ernő és Mátrai Lajos. 4. Gerster Kálmán és Strobl Alajos. 5. Leitersdorfer építész és Tóth Kálmán szobrász. 6. Heidelberg és Jónás építész és Bezerédj Gyula szobrász. 7. Törty Emil és Donáth Gyula. 8. Márkus Géza és Spiegel Frigyes építész és Kalmár Elza szobrász. 9. Schön Leo bécsi építész. 10. Komor és Jakab építész és Vedress Mór szobrász. 11. Törk Ernő. 12. Andreika építész. 13. Strobl Alajos. — Ime a titkok tíka. S a ki ismeri a fővárosi érdekláncolat szoros összetüggését, tisztában lehet az elkövetkezendőkkel. De szép is a titoktartás. Nóta is van róla.

— A tanács és a tüzojtok. A főváros tanácsa ezer-ezer koronát szavazott meg Szmilkó tüzoltó özevegének és Herczeg édesanyjának végkielégítésképp.

NAPIHIREK.

Színész és ártista.

Budapest, március 6.

A színészek országos egyesületének választmánya arról vitatkozott tegnap, hogy a színész lehessen-e ártista s az ártistát kebelére öleli-e a színész?

Fölötte fontos kérdés ez, lényegesen összefügg Budapest világvárosi jellegével. A színházakban színész szokott megrikadni, vagy megnevetetni, az orfeumban az ártisták szoktak megröhögtetni. Eddigelő úgy áll a dolog, hogy ez utóbbi misszió csaknem kizárólag német nyelven történik. «Somossy»-tól a «Tátra»-ig, a «Riviera»-tól a «Wertheimer-mulató»-ig, — vagyis minden vonalon német az orfeum. Ami benne magyar, az nem egyéb, mint idélenség, melyen a jóízű ember mulatni nem tud, de bosszankodni igen.

Aztán az inséges színészek felsegítése céljából nagyobb zajjal, mint eredménnyel, megcsinálták a Tarka Szinpad-ot. Ezt az orfeum bekebelezte, elnyelte — észre sem lehet venni. Olykor-olykor felbukkan a lapok reklámtöltekei között. Egy-két ugynevezett «jó hangzású» nevet halászunk ki belőle, de arról még nem hallottunk, hogy a Tarka Szinpad megszületése óta a színészek — már tudniillik a szerződés nélkül maradtok — valami nagyon örülnének a mentő-intézménynek.

A színészeket tehát a nyomoruság kényszeríti arra, hogy arisztákká legyenek. Ez szomorú dolog, nyilván nem szívesen lépnek a néha komoly deszkárról a mindig léha deszkákra. Sok a színész, kevés a színtársulat; sok a színészképző akadémia, s kevés a bokrosával kinövő művész-jelölteknek — a kathedra. Szóval a színész és artista kérdést is a tulságos produkció idézte fel. Megvan, s el kell intézni, csak egy dolog ejt minket gondolkodásba: csakugyan kívánatos-e a színészeknek ártistákká való vedlése hazafias szempontból, amint azt az orfeum egyik védője hangoztatta? Nekem úgy rémlik, hogy a hazafias szempont hangoztatása hamis jelszó.

Orfeumok révén magyarosítani nem volna egyéb, mint még nagyobb kárt tenni az izlésben, sőt helylyel-közzel az erkölcsben is — még pedig a nemzeti nyelv szent nevében. A cél nem szentesíti az eszközöket. Mi tudjuk azt, hogy a színészeknek is, az ártistáknak is ez idő szerint legfontosabb a mindennapi kenyér.

Ez hajt mindenkit minden munkakörben. A színészegyesület beszélhet arról a különbségről, mely a színész és csepürágó között van, de nem zárkozhatik el az elől a kérdés elől, hogy mit kell csinálni azzal a rengeteg sok színésszel, akik mind élnek s mind meg is akarnak élni?

Pesten még csak lehet artista és színész között különbség, de mikor egy-egy vándor színtársulat Boicán vonul keresztül vagy Dabason játszik: a fő a kenyér és nem a cím.

Erről gondolkozzanak a színész-egyesület vezető férfiai!

Prizma.

— (Személyi hírek.) A francia Patrie című lap írja, hogy királyunk Edvard angol és Viktor Emanuel olasz királylyal legközelebb találkozni fog Szan-Rémóban. A valószínűtlenül hangzó hírt fentartással közöljük. — A pápánál tegnapi francia plebánosok tisztelegtek, kikhez beszédet intézett. Holnap fogadja a pápa Szécsen gróf osztrák-magyar nagykövetet, ki ányújtja 6 szentségének Ferenc Jozsef király sajátkezű üdvözlő levelét. — Izabella királynő Alfonz király nagyanyja, ki most 72 éves, tudatta, hogy a király koronázására Madridba fog

jönni. — *Galitzyn* Sándor herceg, a cár főudvarmestere tegnap Budapestről Bécsbe utazott. Budapesten való tartózkodását titokban tartották s így valószínűleg a királynál volt valami bizalmas küldetésben. — *Gözy* László belügyminiszteri osztálytanácsost a király a közigazgatási bírósághoz ítélőbíróvá nevezte ki, *Vértesy* Kálmán osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét, *Hollán* Sándor dr. miniszteri segédtitkárnak a miniszteri titkári címet és jellegét, idős *Schwartz* Miklós dr. ügyvéd és a soproni ügyvédi kamara elnökének, valamint törvényes utódainak a «megyesi» előnevet adományozta. — *Khuen-Hédervary* Károly gróf horvát bán Budapesten tartózkodik, hogy a horvát pénzügyi egyezmény tárgyában a kormánnyal értekezhessek.

— (Kihallgatások a királynál.) A király ma délután általános kihallgatást adott, amelyen a következők járultak a Felsége elé: báró Bechtolsheim Antal lovassági tábornok, gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Tivadar, gróf Batthyány Lajos és Erdély Sándor belső titkos tanácsosok, Meszlény Gyula és Firczak Gyula püspökök, gróf Esterházy Mihály, Kubinyi Árpád, gróf Mailáth József, gróf Széchenyi Aladár és gróf Bethlen Balázs kamarások, Csávós Béla és Földes Béla udvari tanácsosok, Blaskovics Ferenc apát, Várady Géza katonai apát-plebános, Fingerl József kir. tanácsos, Korchmáros Gáspár kir. táblai bíró, Szügyi Ferenc az állami nyomda vezetője, Gottermayer Nándor.

A mai kihallgatáson Munkácsy-Feleky Flóra asszony is megjelent, hogy a legelsőbb kiuntetés-ért köszönetet mondjon. — Zöldy János volt főhadnagy, ez idő szerint zenekari karmester is megjelent a Felsége előtt.

A kihallgatások után a király visszavonult dolgozó szobájába. Délután 6 órakor udvari ebéd lesz.

— (Üzérkedés a kegyelettel.) A kalmár szellemnek semmi sem szent. Az emberiség legszentebb emléke, Krisztus sírja körül is vásári sokadalmat teremt és egy statisztikus kiszámította, hogy a Megváltó keresztjének elárúsított forgácsaiból egy hadihajót lehetne megépíteni. Megírjuk, hogy *Schönerer* osztrák képviselő interpellációt jelentett be a bécsi parlamentnek abban a kérdésben, hogy a genfi *Beurivage* szálló tulajdonosa üzleti célra használja ki a szomorú nevezetességet, melylyé mártír királyasszonyunk ez utolsó kátvária stációját a tragikus eset tette. *Bécsből* értesülünk, hogy az udvar a királyné halála után felszólította a *Beurivage* szálló tulajdonosát, hogy adja el neki a szállót. Az udvar át akarta alakítani a fogadót osztrák és magyar tisztok otthonává s kápolnát akart építtetni a királyné ravatalos szobájából. A genfi hatóságok azonban tiltakoztak e terv ellen. Még azt sem engedték meg, hogy a halottas szobát kápolnává alakítsák át. Okul azt mondják, hogy nem szeretnek a szomorú esetre emlékezni. A valóság pedig, hogy *Szűcs*, mely a turisták valóságos gyülekező helye, a mi nagy királynéknak tragédiájának színhelyét ritka attrakcióként mutatja az odavetődő turistáknak.

— (Ujkori próféták.) A régi kor nagy prófétái sejtések, látományok alakjában tudatták népükkel azt, amit az isteni gondviselés bölcsesége velük közölni jónak látott. Így tudatták népükkel a bekövetkezendő nagy veszedelmeket, óvták, intették, bátorították őket — *de mindig előre*. Az ujkori próféták abban különböznek a régiektől, hogy csak a múltból jövendölnek. Megtörtént eseményekről kijelentik, hogy *ők ezt előre látták, várták, sejtették*. Klasszikus példája ennek az ujkori profecióknak most a Horánszky Nándor minisztersége. Horánszky Nándor valóban nagy érdemeit, hatalmas talentumát nem sérti, ha megmondjuk, hogy olyan lapok, melyek eddig semmiképpen sem tukarkodtak a klerikális, jezsuita, konzervatív jelzőkkel, most kijelentik, hogy *ők várták Horánszkyt, Horánszkyknak jönnie kellett, ők tudták, hogy jönni fog*... Ez mind szép és dicső dolog, de mennyivel értékesebb lett volna, ha ez a jövendölés két héttel a miniszterség előtt jön és nem két nappal utána. Ezt a biztos tudást, várást, jövöbe látást Istenbizony kár volt a szegény magyar nép elől eltitkolni, hadd vigadtunk volna mi is, ne csak a jövöbe látó urak. Mert így még nagyon is jól emlékezünk arra az erős és igazságtalan, brutális támadások egész özönére, mely a jelenlegi keres. minisztert érte az egyházpolitikai viták idején. Mikor «éjszakánként jezsuitákkal tanácsko-

zott» mikor «érzésekben eladta a hazát és egészben a liberálizmust». Nincs okunk kételkedni benne, hogy a Horánszky Nándor emlékező tehetsége legalább is olyau éber, mint a mienk. Milyen keserű undorral olvashatja e valóban nagyszabásu ember ezeket a dicsőhimmuszokat, melyekre az ítélet napjáig is elvárható volt, ha nem kap miniszteri tárcát! Tessék megnézni eivbarátainak ujságjait, mennyivel diszkrétebbek azok a dicsőretek, mint az ujkori próféták. A francia író elmés mondása jut eszünkbe; ha az ember a közpályán szerepel, negyvenéves korában odáig jut, hogy vagy megveti az embereket, vagy kihasználja őket. Némelyik szereplő ember megteszi mind a kettőt. Horánszky Nándor érzelmeit nem ismerjük, azokról csak saját maga adhatja számot. Eddigi élete mutatja, hogy dolgozni, harcolni és küzdeni fog az emberektől, bármilyen indulattal is viseltetik különben irántuk.

— (Horánszky és Beöthy Akos.) *Horánszky* Nándor az új kereskedelemügyi miniszter, mielőtt tárcája ügyeit átvette és a miniszterium tisztelgését fogadta, ma az ülés elején bejött az Házba s úgy 11 óra felé a terembe is, ahol hosszas, zajos éljenzéssel fogadták. A szíves tüntetés a szélsőjobbon indult meg és végigmorajlott a középben keresztül a néppárti vonalig. *Horánszky* mosolyogva, bólogatva köszöngötte az üdvözlést, aztán egyenesen a Hegedűs Sándor bársonyszéke felé ment s ott leült. Alig, hogy helyet foglalt, odament hozzá *Beöthy* Akos, megfogta, erősen megrázta a Horánszky jobb kezét, aztán csóválgatta a fejét. Csak csóválta-csóválta, de nem szólt semmit. Erre aztán olyan derűtség támadt, hogy megijedt — *Beöthy* és a helyére sietett. Horánszky aztán, hogy kipróbálta a régen és jól kiérdemelt piros bársonyszéket, kifelé ment. De előlotta utját *Kubik* Béla, a lármás kuruc, aki tudvalevőleg a veje Horánszkyknak. Előgá és sarokba szorította.

A szélsőbalon kajánul kiáltottak fel erre:

— Nini! a Béla már protekciót keres!

— Talán már koncot is!

Erre *Kubik* hirtelen otthagya az apósát és odamorgott valami vaskos tiltakozást az ő elvtársainak. Hogy mit, azt hallani nem lehetett, de a riadó kacagást igenis!

— (Házasság.) *Gyarmati* Emil hajai gyógyserész eljegyezte *Pollák* Bélát, *Pollák* Bernát hajai borkereskedő leányát.

— (Kossuth szobra és a vidék.) Budapesten Kossuth Lajos halála után szoborbizottság alakult, mely hatalmas összeget gyűjtött össze a Kossuthnak állítandó szobor céljaira. Azóta hét év múlt el s nyoma sincs, hogy tényleg akarnak-e már valahára szobrot emelni. A vidéki városok, melyek ezeket küldték a szobor céljaira, most a bizottságnál reklamálnak, hogy vagy tegyen már lépést a szobor felállítására, vagy a pénzt adja vissza. *Arad* és *Győr* város már ártt ebben a dologban a szoborbizottsághoz.

— (Alavancics — Radovanovics.) Zimonyi távirat jelenti, hogy az agyonlőtt szerb merénylő Alavancics, igazi neve *Radovanovics* Milán s ezelőtt szerb tiszt volt. Mintegy 6 éve használja az új nevet. Zimonyban mindenki tudja, hogy Karagyorgyevics ügynöke. Ma a zimonyi rendőrség letartóztatta *Radovanovics* Kosztá lapszerkesztőt, az agyonlőtt merénylő testvérét. *Belgrádban* a szerb királyság létrejöttének 20-ik év ordulója alkalmából tegnap este udvari bál volt, amelyen *Antonovics* hadügyminiszter beszédet intézett hozzá, amelyben a tegnapi sabáci eseményre utalva a hadsereg rendületlen hűségéről és odaadásáról biztosította a királyt. A beszédet a tisztok nagy lelkesedéssel fogadták. A király megköszönte az ovációt.

— (Ezredes és altábornagy.) Katonai körökben hónapok óta nyílt titok volt, hogy a kolozsvári honvédegyezred parancsnokát, *Csasny* Valér ezredest nyugdíjba menesztik, amit egyelőre hosszabb szabadságolás előzött meg. Erről a menesztésről érdekes részleteket hallunk. *Csasny* ezredes ugyanis a honvédkerületi parancsnokkal, *Palkovits* altábornaggyal régóta feszült viszonyban van, ami folytonos összeküzdésre adott alkalmat. Megtörtént, hogy a tábornagy a szó szoros értelmében megszidott egy főhad-

nagyot az önkéntesek kiképzése körül tapasztalt állítólagos hibáért s másnap az ezredes napiparancsban dicsérte meg a főhadnagyot a sikeres kiképzésért. Állítólag az is megtörtént, hogy a tábornagy József főhercegnek jelentést tett a gyakorlatok előtt, hogy a kolozsvári ezred milyen rosszul van kiképezve s a gyakorlaton a király a kolozsvári ezredet tündetőleg megdicsérte! Hirtorrásunk azt mondja, hogy ezek azok az okok, melyek miatt *Csasny* menni kell, miután előbb *Palkovits* már nyugdíjba ment.

— (Ajándék a Nemzeti Múzeumnak.) *Festetics* Rudolf gróf, aki Tolna nevű jaktján majdnem egy évtizeden keresztül tett tudományos kutatásokkal egybekötött utazásokat Ázsia déli szigetein s eközben igen értékes néprajzi gyűjteményt állított össze, néprajzi gyűjteményét a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. *Wlassics* miniszter az értékes ajándékot a múzeum részére elfogadta, a gyűjteménynek Budapestre való szállítása iránt azonnal intézkedett és *Festetics* Rudolf grófhhoz köszönő levelet intézett.

— (Halálozás.) *Papp* Lajost, a Kinában elesett haditengerészeti zászlóst, mint Fiuméből táviratozzák, tegnap hozta meg egy Lloyd-gőzös. Ma helyezték örök nyugalomra a fiumei temetőben nagy katonai pompával.

Cserépy Károly, 1848—49-iki honvéd főtiszt, a Magyar Államias Hítelbank tisztviselője március 4-én, életének hetvenkettedik, boldog hazaszagának negyvenhatodik évében meghalt Budapesten.

Kaposi Mór magyar származásu orvos, a bécsi orvosi egyetemen a bőr- és bujakkór tanára, ma reggel meghalt Bécsben 65 éves korában. *Kaposi* 1867-ben született Kanosvárott. Orvosi tanulmányait Bécsben végezte. Sok év g működött Hebra tanár mellett. 187-ben egyetemi tanár lett és átvette Hebra klinikájának vezetését. Számos nagyszabásu tudományos munkát írt. Tanítványai szerették. Tudományos körökben nagy tekintélynek örvendett.

— (A magyar iparért.) A kolozsvári egyetem tanácsa utasította az egyetem gondnokát, hogy az egyetemi intézetekbe és hivatalokba mosdási célra ezentul kizárólag egy kolozsvári szappanos cég termékeit szerezze be s arra is szigoruan utasította a gondnoki hivatalt, hogy az egyetem egyéb házi szükségleteire is magyar iparcikkeket szerezzen be és különösen osztrák gyártmányok szállításától tartózkodjék.

— (Kivándorlás Liptóbból.) *Liptóbból* kapjuk a szomorú hírt, hogy onnan naponként százalé vándorolnak ki Amerikába. Egyes községekből a férfiak 60 százaléka van már künn az újjvilágban, s annyian készülnek itt hagyni otthonukat, hogy a munkás kezek alig 10 százaléka marad idehaza. A liptói gazdasági egylet — mint megirtuk — e súlyos vérvesszés tárgyában közgyűlést hívott össze.

— (A hivatalos lapból.) *Kinevezések.* A kereskedelemügyi miniszter *Dózsa* Jánost a brassai m. kir. állami faipari szakiskolához igazgatóvá, a pénzügyminiszter *Pejncov* Döme ellenőrt a glinaí kir. adóhivatalhoz pénztárnokká, *Petronijevic* Dusán adótitkár a glinaí kir. adóhivatalhoz ellenőrré, *Simay* Caesar adótitkár a kassai adóhivatalhoz adóhivatali segédgé, *Maloties* Vilmos gyakornokot a vukovári kir. adóhivatalhoz adótitkár, a belügyminiszter *Barabás* József dr.-t a maros-vásárhelyi m. kir. állami kórházhoz másodorvossá, *Dornemiszta* Sándor tartalékos főhadnagyot a budapesti m. kir. államrendőrséghez fizetés nélküli felügyelővé, az igazságügyminiszter *Schlemmer* Jenő joggyakornokot a veszprémi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki. — *Gazdasági tudósítók.* A földművelésügyi miniszter *Klempay* Elekét Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alsó-dobói járására, *Deák* Miklóst Udvarhely vármegye székegykeresztúri járására, Erdőhegyi Ferencet gyürei és Heley Bertalant Szabolcs vármegye tiszai járására, *Bartsch* Jánost Fejér vármegye váai járására, *Sternthal* Salamont Temesvár szabad királyi város területére, *Jaeger* Bélát Beszterce-Naszód vármegye jaádi járására a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg. — *Kinevezések.* Az igazságügyminiszter *Jákó* Imre albirót a lugosi királyi járásbíróshoz rendelte ki. — *Névváltoztatások.* A belügyminiszter *kiskoru* *Löwy* Lajos és Béla budapesti lakosok családi nevének «Laszló»-ra, *Klein* Jakab Jenő debreceni lakos családi nevének «Csillag»-ra, *Engelmann* Péter szegedi lakos, valamint *kiskoru* *Juhanna* és *Lajos* gyermekei családi nevének «Erdős»-re, *Kohn* Sándor novai lakos családi nevének «Kardos»-ra, *kiskoru* *Ocsenás* István bajsai lakos családi nevének «Bajsa»-ra, *kiskoru* *Grün* Imre városhídvégi lakos családi nevének «Gerő»-re, *Reich* Izák Ignác mezőtúri lakos, valamint *kiskoru* *Herman*, *Miklós*, *Margit* és *Ibolya* gyermekei családi nevének «Radó»-ra, *Herczig* Gábor miskolci lakos családi nevének «Herczeg»-re, *kiskoru* *Stark* Lajos miskolci lakos családi nevének «Erdős»-re, *Mesner* Benő (Béni) budapesti lakos családi nevének «Miklós»-ra, *Grünfeld* Berta budapesti lakos családi nevének «Somos»-ra, *Ungár* Árpád budapesti lakos családi nevének «Zonyi»-ra, *Weisz* Emánuel budapesti lakos, valamint *kiskoru* gyermekei *Jolán* és *Rozsa* családi nevének «Vajda»-ra kért átváltoztatását megengedte.

Ha izzad,

ha visket a teste, ha sémörős, ha bőrkiütései vannak, ne csináljon semmit, csak egy tégely **ERÉNYI-féle ICHTIOL-SALICYLT** vegyen. Szagtalan.

Ára 3 korona.

SZETKÜLDI.
ERÉNYI gyógyszerész **SZABADSZÁLLÁS.**

Főraktár: TÖRÖK, Király-utca 12. sz. és **EGGER** gyógyszerész Váci-körút 17.

— (Rövid hírek.) Merénylet nagykövetségi tanácsunk ellen. *Franz* osztrák-magyar nagykövetségi tanácsost a napokban Konstantinápolyban, mikor a Yıldız-kioszkba lovagolt, török katonák megrámták. A tanácsos egyet támadó körül leütött, a többiek szétfutottak. — Egy ezredesné balesete. Egy kocsi elgázolta tegnap a Kerpesi-ut és Muzeum-körut sarkán *Petrás* János ezredes feleségét és ennek hugát, *König* Jolánt. Az ezredesné súlyos sérülést szenvedett, míg huga könnyű horzsolással menekült meg a veszedelemből. A beteget otthon ápolják. A vigyázatlan kocsis ellen vizsgálat folyik. — Orvosok sztrájkja. A fővárosi orvosok mozgalma a betegsegítő-egyesületek ellen élénken foglalkoztatja az orvosvilágot. Tegnap este ismét ülést tartottak s elhatározták, hogy az ügy vezetését az Országos Orvosszövetségnek adják át s megkérlik, hogy minden egyéb ügyet félretéve, soronkívül intézze el. — A hírlap kiadók bőjti mulatsága március 9-én lesz a Royal nagytermében. A mulatságot gazdag műsoru hangverseny előzi meg. — Földrenghés. *Lucca* tartomány egyes községeiben erős földrenghés volt, amely azonban kevés kárt okozott. Emberéletben nem esett kár. Firenzében és Ferrarában is volt gyöngébb földrenghés. — Az *Egan* Ede szoboralap javára Alsó-Vereckén szépen sikerült táncmulatságot rendeztek, amely 97 korona összeget jövedelmezett a szobor javára. — A dévai m. kir. áll. főreál skola *Salamon* Ferenc önképzőköre fényesen sikerült hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett, amely vagyona és gyorsírói köre javára 500 koronát jövedelmezett. — A rákbaj megvizsgálására kiküldött porosz tudós-társaság jelentést tett a kormánynak, mely szerint tizenkétezer esetet vizsgáltak meg s megállapították, hogy a rák nem öröklött, hanem fertőző betegség, melyet leginkább macskáktól és kutyáktól lehet kapni. — Az orosz diákok mozgalma mind nagyobb mérvet ölt. Már öt orosz főiskolát kellett bezárni a diákság izgatott viselkedése miatt. A lefartóztatott egyetemi hallgatók száma immár meghaladja az ezerkétszázat. — A gyűrű miatt került baba Szánásy György temesvári járásbírósi napidíjas, aki a bíróságnál bünyeként letett gyűrű helyett hamisat csináltatott és az igazít magához vette. A turpisságra azonban reájöttek s megindították ellene a vizsgálatot.

x *Csuz* és *köszvény* ellen elismert legkitünőbb szer a *Zoltán-féle* kenőcs. Ara 2 korona. *Zoltán* Béla gyógytárában, Budapest, V., Sétátér-utca és Szabadság-tér sarkán.

x *Felhívjuk* olvasóink figyelmét *Herceg* és *Horvát* Budapest, Kerpesi-ut 52. szám alatt. «*Adria*»-szállóval szemben létező női-divat áruházára.

x *Jelmez* és népviseletű (színes és fekete) fényképek kaphatók nagy választékban *Hatschek* Miksa látszerésznél, IV., Eskü-ut 5. (Klotild-palota), a Belvárosi kávéház mellett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* *Filharmonia*. Hatalmas és szép finaléval zárták le a filharmonikusok ez évi működésüket. Az utolsó (nyolcadik) filharmoniai hangverseny műsor és művészi színvonal tekintetében egyike volt a leg-sikerültebb estének. *Glazounow* Sándor *Keteli rapszodiája* volt a hangverseny újdonsága, amely nálunk is tetszést aratott, mert érdemes mű. A másik két nagy zenekari mű *Bach: Brandenburgi Concert-je* és *Mozart: 35. Simfoniája* volt. Szép, klaszszikus alkotás mindkettő. A filharmonikusok igen szépen is játszották a két mesterművet. Az egyik vendége a hangversenynek *Wedekind* Erika, a drezdai opera tagja volt. Nagy terjedelmű, egyenletes, friss hangjáért sok tapsot kapott. A másik vendég magyar zongoraművész volt: *Bendiner* Nándor. Mióta tavaly utoljára hallottuk az ifjú művészt, igen sokat haladt. Még csak egyénisége nem önálló, mert technikai tudása már alig fokozható. — A zeneegyesület ez évi működése szép képet nyújt. A tervezett műsort ugyan nem tartották be pontosan. De egy kis ingadozás egy ilyen nagy művészi vállalkozásnál nem kifogásolható. A zeneirodalom remekművei közül sokat igen szép előadásban kaptunk s az újítók számára is volt a műsorban egy néhány inycsiklandozó újdonság. A magyar művészek és zeneszerzők sem panaszkodnak a filharmonikusokra, mert hogy több eredeti magyar szerzeményt nem hallottunk, annak maguk a művészek az okai.

* *Hangverseny Szegeden*. A szegedi Női Ipar-egyesület tegnap este jól sikerült művésztét rendezett, melyen *Ligeti* Juliska, a budapesti Nemzeti Színház művésznője is részt vett. *Rakosi* Jenő egy monológját adta elő s azonkívül a közönség kívánságára még egy vers szavalásával is gazdagította a műsort.

* *Az állami aranyérem*. A kultuszminiszter leiratot intézett az Országos Képzőművészeti Tanácshoz s kérte, hogy tegyen javaslatot az állami aranyérem kiadásának feltételeiről és a pályabírószág szigorubb alapon való szervezéséről. A tanács a jövő héten fogja tárgyalni a miniszter leiratát.

* *Iparművészetünk a turini kiállításon*. A turini nemzetközi kiállítás előkészítő bizottsága és a kiállítók *Ráth* György elnöklésével értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a többi nemzet áldozatkészségéhez mérten, ők is nagyszabású kiállítással vesznek részt. Elhatározták, hogy *Zala* György és *Telcs* Ede Erzsébet királyné szobrai is kiállítják.

* *A Múzeum előcsarnoka*. A főrendiház kiköltözése után a múzeumban sok hely szabadul fel s emiatt *Szalay* Imre igazgató újra rendezti az egyes tárgyakat. Az előcsarnokban a politikai, irói és művészi nagyságok mellszobrai fogják elhelyezni s a többi tárgy is mind új helyre kerül.

* *Katalin jubileuma*. A Népszínházban tegnap este volt *Katalin* ötvenedik előadása a régi szereplőkkel, akiket a közönség egész este ünnepeit.

* *Színházak műsora március 6-án. Operaház*: A denevér. (Kezdete fél 8 órakor.) *Nemzeti Színház*: Himty dalai. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Varszinház*: Bánk bán. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Népszínház*: Az aranyos. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Vigszínház*: Dé után: Ocskay brigadéros. Este: Balatoni regé. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Magyar Színház*: Lotti ezredesei. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Uránia*: Nápoly. (Kezdete fél 8 órakor.)

SPORT.

x *Nemzetközi labdarúgó mérkőzés a Margitszigeten*. Március 9-én tartja a Magyar Athletikai Club ideai első nemzetközi mérkőzését, egy első osztályú bécsi csapat, a «*Vorwärts*» ellen. A «*Vorwärts*» teljesen egyenrangú a többi első osztályú bécsi csapatokkal s így a M. A. C. csapatának nehéz munkája lesz. Tekintve azonban azt a meglepő jó eredményt, melyet a M. A. C. az utóbbi hetekben elért, nagy bizalommal tekintünk az első nemzetközi match kimenetelére.

Törvényték.

§ *A villamos vasut panaszja*. A városi villamos vasut-társaság főkönyvelőjét, *Stekler* Henriket a rendőrség letartóztatta, mert az a gyanu merült fel, hogy bűnrészes a társaság kárára elkövetett sikkasztásban. *Stekler* tagadta részességét s minthogy ártatlansága bebizonyosodott, szabadon bocsátották s megszüntették ellene az eljárást.

KÖZGAZDASÁG.

Erdőültetési jutalmak. A földművelésügyi miniszter általános gazdasági érdekeket szolgáló erdők ültetésére, amelyek gátat vetnek a hegyomlásoknak, szélvésznek, a futóhomok terjedésének, hat nagy és tizenkét elismerő jutalmat tűzött ki és pedig: *két elsőrendű* nagy jutalmat egyenként 1000 korona, *két másodrendű* nagy jutalmat egyenként 800 koronára, *két harmadrendű* nagy jutalmat egyenként 600 koronára, *három elsőrendű* elismerő jutalmat egyenként 500 koronára, *három másodrendű* elismerő jutalmat egyenként 400 koronára, *három harmadrendű* elismerő jutalmat egyenként 300 koronára, *három negyedrendű* elismerő jutalmat egyenként 200 koronára. A jutalmak 1907. évben rognak odaítélni. A pályázni kívánóknak legkésőbb ez év december hó 25-ig kell az erdőültetés helyének és körülményeinek pontos megjelölése mellett bejelenteni a pályázatot a földművelésügyi miniszternél.

Az Országos Halászlati Egyesület tegnap tartotta alakuló közgyűlését *Szechenyi* Imre gr. elnöklete alatt. Az értekezlet megalakította az egyesületet s megválasztották a tiszti kart. Elnök lett: *Szechenyi* Imre gróf, alelnök: *Meszlenyi* Benedek, titkár *Jeszenszky* Pál; pénztáros *Kutner* Kálmán.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készáru-üzlet.

Nagy üzletlenség uralkodik a tőzsdén. A kereslet hiányzik, ellenben kínálat sem mutatkozik a szokott módon és így a forgalom rendkívül szűk korlátok között marad. Ma elkelt 7-8000 mm. buza 2 és fél lfiérrrel olcsóbb áron.

Buza.

Tiszavideki: 100 mm. 78.8 k. 9.60 korona.
Pestmegevidéki: 100 mm. 76.5 k. 9.— korona,
300 mm. 76 k. 9.40 korona.

Zentai: 3300 mm. 74.8 k. 9.27.5 korona.
Raktáraru: 1000 mm. 77 k. 9.50 korona, 1000 mm. 71 k. 9.95 korona, 1470 mm. 77 korona.
Arpa. 200 mm. 6.20 korona, 1700 mm. 6.05 kor.
Zab. 100 mm. 7.80 korona, 200 mm. 7.35 korona.
Tengeri. 100 mm. 5.15 korona, 200 mm. 5.20 korona.

Conquantin: 50 mm. 6.05 korona.

	Folyó hó 4. este 6 órától	5-ike este 6 óráig.
	érkezett	elment
buza	3000 mm.	301 mm.
rozs	102 »	2752 »
árpa	784 »	— »
zab	9274 »	3106 »
tengeri	15555 »	11431 »
repce	— »	— »
liszt	— »	17592 »
korpa	— »	2889 »

Határidőüzlet.

A külföld javuló irányzata nincs befolyással az itt uralkodó hangulatra. A lebonyolítások egész halmozatot látjuk a piacon és ennek következtében az ártolyamok hanyatló irányt követnek.

Delben jegyez:

áprilisi buza	9.21—9.22
májusi buza	9.23—9.24
októberi buza	8.21—8.22
áprilisi rozs	7.42—7.43
» zab	7.53—7.54
májusi tengeri	5.18—5.19

Érték-tőzsde.

Előtőzsde:

Osztrák hitelrészvény	—	701.—	—
Magyar hitelrészvény	—	719.50	—
Korona járadék	—	—	—
Leszámitoló	—	—	—
Jelzálog	—	—	—
Rimamurányi	—	500.—	—
Allamvasut	—	682.96	—
Déli vasut	—	—	—
Alpesek	—	387.—	—
Városi villamos	—	—	—
Közuti villamos	—	—	—
4 száz. fővárosi kölcsön	—	—	—
Magyar jég- és viszontb.	—	—	—
Keresk. bank	—	—	—

Zárlat:

Osztrák hitel	—	699.50	—
Magyar hitel	—	718.50	—
4% arany	—	—	—
Korona járadék	—	—	—
Leszámitoló bank	—	—	—
Jelzálog	—	—	—
Rimamurányi	—	499.—	—
Allamvasutak	—	682.—	—
Déli vasut	—	—	—
Alpesek	—	387.50	—
Salgótarj.	—	—	—
4 száz. fővárosi kölcsön	—	—	—
Városi villamos	—	—	—
Közuti villamos	—	—	—
Magyar jég- és viszontb.	—	—	—
Bazilika	—	—	—
Ipar és kereskedelmi bank	—	—	—

A szerkesztő postája.

(Kéziratokat nem adunk vissza.)

Sch. T. Buzás. A beküldött kis tárcacikket elolvastuk. Mi semmiképpen sem tartjuk plágiumnak. Az pedig éppenséggel nem áll, hogy az egyes mondatoknak nem volna értelme. Meglehet azt jól érteni, ha csak egyenesen rosszakarattal nem olvassa az ember. Ennek a plágium szónak különben tanácsos jól a szemébe nézni. A világot sem állítjuk, hogy a tárcia írója valami eredeti szellem, vagy nagy irói talentum, de az ilyen elvont fogalmaknál az ill. to kisasszony korában levő hölgy nem is mondhat valami újat, olyasmit, amit előtte nagy és híres tudósok nem konstaláltak volna. De mindenesetre intelligens elmére vall, hogy ilyen formában elő tudta adni gondolatait — és ez is valam.

Irmá. Visszaküldjük.

G. I. (A múzeum előtt.) Van egy-két sikerült strófája, de egészben nem üti meg a mértéket.

B. S. Agostonfalva. Pompás dolog. Köszönet, szives üdvözlét.

T. K. Bonchida. 1. *Filosofische Revue*. Berlin. 2. *Bélcseleti Folyóirat*. Rottenbiller-utca 5. Szerkesztője Kiss János dr.

B. S. Segesvár. B. A. lakása: Alkotmány-utca 10. sz. *R. B. u.* Lezhelyesebb, ha a miniszteri röndelet alapján a pénzügyigazgatóhoz fordul panaszával. Igazán érthetetlen akadékoskodás.

B. S. Budapest. A mai számból kiszorult. Holnap jön.

Laptulajdonos a «Magyarság» kiadóvállalata.

Leltár után!

Az árak olcsóbbak, mint eddig voltak.

1 vég finom Chiffon 30 rőf ...	4.25	1 ablakra való gyapju-függöny ...	1.25	1 legújabb divatu francia batiszt ruhára minden disz és hozzávalókkal együtt	2.50
1 " finom család vászon 30 rőf ...	4.25	1 garnitour ágyterítő (3 drb) 4.50, 5.25, 6.50		Színes és fehér himzett selyem gázi	
1 " ágyhuzat cérna-minőség 30 rőf ...	4.25	1 gyászruhára való kelme minden hozzávaló és diszszel	3.50	kelmék dupla széles, fele árért kaphatók és pedig méterje	0.60
1 cachmir vagy cloth-paplan ...	3.25	1 remek színes utcai ruha hozzávaló és diszszel	3.50		
1 valódi finom atlasz-paplan ...	6.-				
1 ablakra való cérna csipke-függöny	1.50				

Vidéki rendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek.

HERCZEG és HORVÁT

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZINHÁZAK.

Pénteken, 1902 március 7-én.

M. KIR. OPERA.

Zárva.

VIGSZINHAZ.

Balaton regé.

Kezdeté fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Endre és Johanna.
Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

Lotti ezredesi.
Kezdeté fél 8 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Az aranyos.
Kezdeté 7 órakor.

URANIA.

A hadsereg.
Kezdeté fél 8 órakor.

HATSCHER MIKSA

Optikus (azelőtt Váci-utca) most:

IV., Eskü-ut 5. (Klotild-palota.)

A „Belvárosi Kávéház” mellett.

Jelmez- és népviselet-fényképek (színes) nagy választékban.

Színházi látcsók 4 frtól feljebb. Vadász- és verseny-távcsók 8 frtól feljebb. Szemüvegek, orrszorítók és lorgnótták 1 forinttól feljebb. Légcsulmányok 4 frtól felj. Hőmérők 40 krtól telj.

Műszemek (nagy választékban, nálam minden fájdalom nélkül be is tételnek.)

Fényképező-gépek 75 krtól illetőleg 3 forinttól (nagyobb 6 forinttól) feljebb. Szerek napi árért.

Kirchner-féle citera-gittár és hegedő-húrok.

Első hazai zongoragyár!

HEVESI BALÁZS UTODA HARKAI M.

zongoragyáros, állami iskolák szállítója

ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyez bármely külföldi zongorákkal.

Budapest, Deák-tér 6. szám.

(Anker-udvar.)

Alapított 1800-ban.

Millionnyi nagy eredmél, kitűnő jó és szép munkahaladás, jó ízlés, versenyképességért; 1893. évi ipar, egyesületi ezüst-éremmel kitüntette.

Elvállalok minden e szakmába vágó javítást, hangolást és levágást.

Íróasztalok, ♣♣♣♣♣

♣♣♣ Könyvszekrények

mindenfélé kivitelben és formában

legolcsóbb áron kaphatók

Dudik Jánosnál

BUDAPEST,

VII. kerület, Rózsa-utca 34. sz. alatt.

Árjegyzékek 60 fillér beküldése ellenében küldetnek.

Legjobb árban veszem s forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, eladok

PRÜCKLER J. G.

BUDAPEST,

IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

Sanid labdacok befecskendezés nélkül!

A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál legbiztosabb gyógyszer

férfiaknál és nőknél

egyaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdaca tartalommal és használati utasítással 6 korona. — Vidékre 6 kor. beküldés mellett bérmentre vagy utánvétell.

Kapható a

„Magyar király” gyógyszerertárban
Budapest, Marokkói-u. 2.

KÁVÉ

tartós vászonzacskóban

4 1/2 kiló Cuba kávé frt 7.50

4 1/2 " Gyöngy kávé " 7.50

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

Mindenkinek ijesztője a szürke haj.

Számos szer lesz a szürke haj elpálástására hatástalanul elhasználván. Sok kísérlet után végre sikerült HUSSÁR-féle

Hajregenerator-ában

egy hatásos szeret találni, melyvel megszüntül a haj és szakáll a volt hajszín, barna, fekete vagy szőke visszanyerhető anélkül, hogy a fejbőr és fehéremélt bepiszkolódnék. 1 kis üveg 2 kor; nagy üveg 4 kor. 50 fillér.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerésznél Király-utca 12. sz., Dr. Egger Nádor-gyógytárban, Váci-körút 17. sz.

Szabadalmassal

Sport-fénymáz.

Minden lehető színű fénymáz, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legnőmőbb tiszta fekete fénymáz gyártok. Színes fénymázaim használatánál ugyanazon eljárás szükséges, mint a fekete fénymáznál, a dobozba egy esőp viz öntendő, kis tiszta kefével a cipő bekenendő és egy másik tiszta kefével kifényesítendő. Ennek megtörténte után a cipők utjának megfelelnek. Világos fénymázaim nyers bőroknél is használható és pedig mindig csak ugyanazon eljárás, mint a fekete fénymáznál.

LUSTIG MIKSA

sport-fénymáz minden színben.

Gyár és raktár: Gyár-utca 43.

Akar jól mulatni?

Vásároljon nálam elegáns kivi toll olcsó bál cipőket. Elegáns cipő eszél szép láb-Mértéknek elegendő a lábunk papírra való körülrajzolása. Több száz divatos ábrával ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve.

Férfi szalonlakk, cugos, keztübbő szár	4.-
Szalonlakk, bergsteiger, gavallér forma	4.-
Tiszti szalonlakk cipő, egy sarokból	4.50
Egészen szalonlakkból, elegáns szabás	4.50
Szalonlakk félcipő	3.50
Férfi boxcaif, bergsteiger, borjubőr	4.-
Borjubőr, bergsteiger, gavallér	3.20
Női szalonlakk, cugos, fűzős vagy gombos	3.50
Elegáns, kivágott lakkeipő, bőrsarok	2.-
Fehér glaccébőr, kivágott	1.00

Agulár Ede

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 32. sz.
Az Uránia-színházzal szemben.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárdgyártmányu asztalos és kárpitozott butorokban egyszerű és a legdiszesebb kivitelben.

Dósa Kálmán asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, I. emelet.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fillérbe, vastagabb betűből 4 fillérbe kerül. Közlésig tartó ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis számot közlik vele. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeget beküldik. Vidékről igen kényelmesen beküldhető az apró hirdetések postautalványával, mert a postautalvány szerényére az apró hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban, Szentkirályi-u. 28. sz.

Szabás.

varrás és mintarajzolásban alapos oktatást nyerneik intelligens hölgyek egy hónap alatt. Tandíj 10 forint. Minden hölgy varrhat magának. Francia minta 50 kr. Tankönyv magántanulásra kapható. Elegáns ruhák jutányosan elkészítetnek. Cím a kiadóban. 3033

Elfogad

női ruha varrást, fehérneműt, gyermekruhát és átalakítást olcsó árért kintűnő varrónő. Ferenc József-rakpart 19. f. 2202

Székely-dajkát

jó házhoz, 5thónapos tejjel ajánl dr. Prihoda, csik-karcfalvi körorvos. Kollegákat kérem az ajánlásra. 2038

BUTOROK

uj, valamint csak kevéső használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI. Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

Egyházi szerek.

lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:

Szüits és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Cs. Szabó Kálmán regényei.

Egyifjú gróf története. 2.40
Neda. Regény. 2.40
Tévesztett utakon. 2.—
Rajongó. 1 kötetben. 4.—

Megrendelhetők
lapunk kiadójában
VIII., Szentkirályi-utca 28.

10,000

hozományval örökre meg 71 éves, hol jó bánásmódban részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2040

Cséplő-gépek.

8 HP Robey-locomobil 48" vasrámás cséplővel, jó karban, 500 forint; 6 HP magy. gazd. locomobil 7 légkörre, hozzávaló vasrámás cséplővel, teljes felszereléssel, 3 éves, 2400 frt; 4 HP 2 garnitúra, teljes felszereléssel. Garrett és Marshall, 7 éves, 2000 frt; továbbá 5 garnitúra, 6 HP, 1 garnitúra 8 HP, teljesen jó, munkaképes karban, felszereléssel, halál-eset miatt eladó. Jó helyre részletfizetésre is. Takács Imre, Nógrád-Csécsé. 2034

Népszínház közelében

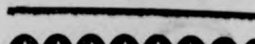
egy tágas 2 ablakos utcai szépen butorozott szoba, külön bejárattal a lépcsőházból, esetleg ellátással is, intell. urnak kiadó. VII. ker., Kertész-utca 4. sz., II. em., 6. ajtó.

Telek az alsó-rákosi

réteken, szemközti a «Sárga csikóval», 400 négyszögöl kiterjedésben, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban. 2035

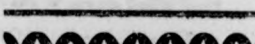
Alkalmi toillettek.

női bál, estély, színházi ruhák, keveset használva, jutányos áron eladók. Megtekinthetők d. e. 11—1-ig. Címkiadóhivatalban. 2041

Székely ember

vagyok, 30 éves, a közös hadseregnél kiszolgált szakaszvezető. Megélhető fizetéssel járó állást keresek. Elfogadok gazdai vagy udvarbírói állást; mérnökök mellett kisegítő vagy munkavezető, tagosításnál vagy bármilyen munkálathoz jártas vagyok és bármelyik uradalmi erdőben erdőőri állást vagy vadász vagy vadőri állást elfogadok. Bizonyítványaim többféle állásra jelesek. Bármikor szükség esetén rendelkezésre állok. Lakásom: Budapest, VI. ker., Vörösmarty-utca 44/a. ajtó 9. szám. Sz. János.

Kávé

4 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvétellel küld

1 kiló háztartási kávé	frt 1.15	1.20	1.30
1 kiló Cuba kiv. finom kávé	« 1.40	1.60	2.—
1 kiló Mocca-kávé	« 1.40	1.60	2.—
1 kiló Arany Jáva	« 1.40	1.60	2.—
1 kiló igen finom pörkölt kávé	« 1.30	1.60	2.—

Eisele-kávéraktár BUDAPEST,

Nefelejts-utca 8-ik szám alatt.

Minden gondot és fáradságot

megtakarítanak a t. butorvevők, ha egyszerűen a régi, elismert hírnevű

Sárkány és Schütz

butorcéghez,
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt
a New-York kávéházzal szemben

fordulnak, a hol is mindenkor dusan felszerelt raktára található a minden fajta új masszív kivitelű butoroknak a legjutányosabb árakon frásbéli jótállás mellett.

Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget

Sárkány és Schütz

butorcég, kárpitosok és diszitők
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. sz.
a New-York kávéházzal szemben. 52

A MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
orthopediai műintézetében
Budapest, VII., Kerepesi-út 32. sz.
(a Rákóczi-kávéházzal szemben.)

SÉRÜNŐK.
Egyedül 2, 4, 6 és 8 frt.
Kétoldalsó 6, 8, 10 és 12 frt.

A legkíméletesebb kivitelben kaphatók: Mű-lábak, műkezdek és műfűzők ferdénállók, egyenestartók, haskötők, görbösérhárszék stb. stb. mérték szerinti jóállás-sal készíttetnek.

A betegápoláshoz szükséges összes cikk-ek, valódi francia órák különleges-égek nagy választékban és jutányos árak mellett kaphatók.

Leikkimeregetés kiszolgálás.
Sárt árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vállalat.

BUTOR
készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban
FUCHSBODOG-nál kapható
Budapest, József-körút 26. szám.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legnagyobb világhírű cipő-áruház
Budapesten
Agulár Dávid
Erzsébet-körút 6/c szám.

Ingyen feltalp v. sarok v. bármily javítás.
Ingyen szines vagy feketebőrkenőcs vagy suviv.
Tartósságáért irásilag jótállók.

Nem felszámolás esetén a cipőt kieserőlem vagy a pénzt visszaadom.

Női cipők:	Férfi-cipők:
Zergo, cugos v. fűzős ... 3.—	Borjubőr, cugos, sima v. be élés ... 3.—
Zergo, gombos, kesztyűszár ... 3.30	Vis-calf, fűzős v. be élés ... 3.20
Szervó, lakk v. keztubőr, fűzős ... 3.60	Féltűnő elegáns box-calf ... 4.—
Zergo v. szines kereszt-csattal ... 3.20	Pineércipő, alacsony sarok ... 1.20
Latfin, szivalaku cugos ... 2.60	Szűgyenyeknek uri v. női cugos ... 2.80

Gyár saját háromemeletes házamban, 80 lakóval, hol több, mint 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 dívtalos ábrával bérmentve és ingyen.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt ujra meghozza. Próbacsomag s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nem bajokban, szifiliszben valamint elveszített férj-erőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik fiatalkori kihágásokból származó nem bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredmény-nyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket.

Óreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institut-nak az alant jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik.

Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próba-csomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholonnan magyarul, mire titok-tartás mellett postaterdultáival egy ingyen csomag orvos-ságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartal-mát senki sem fogja megtudni:

A levelet így kell címezni:
State Medical Institute, 75 Elektron Building, Fort Wayne Ind. Amerika.
A levelek mindig bérmentesítendők.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.
32547/902. szám.

Hirdetmény.
A magyar kir. államvasutak igazgatósága értesíti a szállító közönséget, hogy a dunai hajójáratok folyó évi február hó 21-én újból felvétetnek s így ezen naptól kezdve a Pozsony—Passau-n át irányuló vasuti és hajózási forgalomban a vasuti állomások árúkat ismét korlátozás nélkül vesznek fel.
Budapest, 1902. évi február 26. 1
A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnnyomás nem díjazatik.)

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.
23960/902. F. III. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy f. évi július hó 1-től számítandólag, különféle raksúlyljal bíró több kazán-kocsit adunk bérbe 1—3 évig terjedő időtartamra.

Tájékozás céljából, a szerződési feltételek lényege-sebb pontjai közül a következőket közöljük.
1. A kazánkocsik használatáért az évi bér tonnán-kint 30 korona, szóval harminc koronában van megállapítva, mely bér készpénzben és évenként előre fizetendő. Minden egyes kazánkocsinak a magy. kir. államvasu-takon vagy az általuk üzembe vett vasutak vonalain, töl-tött állapotban, évenként legalább 2000, szóval kettőezer kilométert kell teljesíteni, illetve befutni.

3. A kilométer teljesítmény, valamint egyéb szerző-dési feltételek betartásának biztosítása céljából minden egyes kazánkocsi után, az első évre járó bérösszeggel egyidejűleg 200 kor., szóval kettőszáz korona teendő le-ővadék gyanánt készpénzben vagy állami biztosítékokra alkalmas értékpapirokban.

Felhívjuk tehát mindazokat, akik kazánkocsikat bérbe venni szándékoznak, hogy az erre vonatkozó és egykoronás bélyeggel ellátott ajánlatukat, az alulírott igazgatósághoz beküldjék.

Az ajánlatnak a következőket kell tartalmaznia:
a) a bérbe veendő kazánkocsik mennyiségét;
b) a kazánkocsik kihasználását, illetve annak meg-jelölését, hogy a kocsik mily szállítmányok továbbítására fognak használatba vétetni.

c) a bérleti időtartam meghatározását; mire nézve megjegyezzük, hogy a kazánkocsik egy évnél rövidebb, illetve 3 évnél hosszabb időtartamra bérbe nem adatnak;
d) azon állomás megnevezését, a melyen a kazán-kocsik tárolandók lesznek; megjegyezzük azonban, hogy az csakis a magy. kir. államvasutak kezelése alatt levő valamely vonal állomása lehet.

Az ajánlat zárt borítékban a magy. kir. államvasutak igazgatóságához címezve, legkésőbb folyó évi március hó 15-ig napjáig nyújtandó be, a következő megjelölés alatt: «Ajánlat 23960/902 F. III. számhoz.»

Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Vegül hangsúlyozzuk még, hogy a kazánkocsik bér-beadását illetőleg, szabad rendelkezési jogunkat minden tekintetben tartjuk.

Budapest, 1902 február havában.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnnyomás nem díjazatik.)